

اجتماع کاروان توحید در خانه خدا

گوستاولوبون فرانسوی ضمن بحث از اعمال مذهبی اسلام در باره حج و زیارت خانه خدا میگوید: و آن از جمله ارکانی است که، دارای نتایج و فواید سیاسی خیلی زیاد میباشد، آری تمام حجاج در یکجا جمع شده از حال هم باخبر میشوند و در امور مذهبی تحقیقات بعمل میآورند و کنگاش میکنند و در نتیجه این ملاقات و کنگاش که احدی از فرنگیان از خوف جان نمیتوانند با آنجا قدم بگذارند نظریاتی که پیدا میشود در تمام کشورهای اسلامی بوسیله خود حجاج شایع و منتشر خواهد گردید لازم بیادآوری نیست که در یک وقت معینی اجتماع تمام مسلمین روی زمین در یکجا از نظر سیاسی چقدر دارای نتایج مهمه خواهد بود (۱)

دکتر فیلیپ حتی در کتاب تاریخ العرب میگوید: بر نامه حج برای همیشه مایه استحکام تفاهم اسلامی و برقراری روابط بین طبقات مختلف مسلمانان بوده است، و هر مسلمانی از زنگباری و بربری و چینی و فارسی و ترک و عرب، اعم از ثروتمند و مستمند، بزرگان اجتماع، یا افراد عادی میتواند از این بر نامه استفاده نموده و در یک محیط با برادران

مسلمان خود را بطه صمیمانه داشته باشد ، و وحدت فکری با آنها پیدا کند ، و در بین همه ادیان فقط اسلام است که توانسته است امتیازات جنسی و رنگی و ملی را مخصوصاً از پیروان خود الغاء نماید و صرفاً ایمان بخدا را ملاک امتیاز قرار دهد ، و بدون تردید این اجتماع با شکوه در مراسم حج ، بزرگترین خدمت را در رسیدن باین هدف عالی نموده است ، (۱)

عمال استعمار !

این دو گفتار نمونه‌ای از طرز درك و تشخیص دیگران در اهمیت و نتایج زیارت خانه خداست ! !

و بطور مسلم در اثر همین تشخیص است که معمولاً در حدود موسم حج عمال استعمار افکار مسمومی در کشورهای اسلامی بمنظور جلو گیری از بسیج و حرکت «کاروان توحید» و اجتماع آنها در خانه خدا اشاعه میدهند! و گاهی بارنگهای جالبی از قبیل اینکه ارز کشور بخارج میرود و باقتصاد مملکت لطمه وارد می‌آید، پول کشور را باید بمصرف عمران و آبادی رسانید، بیچارگان را باید دریافت و امثال اینها سخنان خود را درك آمیزی نموده بعضی از ساده لوحان ضعیف الایمان را فریب میدهند. آن مرد مسیحی «کلادستون» هم در مجلس لردانگستان حج کعبه رایکی از موانع بزرگ پیشرفت کلیسا و نصرانیت معرفی میکند ، و بالاخره بهر شکلی باشد میخواهند اگر بشود (و نخواهد شد) «کنگره عظیم اسلامی» حج را بصورت تعطیل در آورند و مسلمین را بروز سیاه بنشانند ! ولی برای

پیشرفت آئین خودشان دائماً کنفرانسهای عجیب تشکیل میدهند ! و نقشه‌های بسیار وسیع طرح میکنند ! و بمرحلهٔ اجراء در می‌آورند !
بهر حال آن درك آنها و این هم نقشه آنها !

اما آنچه از خود ذخائر اسلامی و مدارك مذهبی در بیان اسرار اجتماع نمایندگان کشورهای مسلمین در این « کنفرانس » بدست می‌آید بسیار شایان توجه و دقت است ! و مخصوصاً از این نظر که این طرح و بهره‌برداری از آن ، از دورانی بسیار کهن یعنی از آن روزهایی که انسانها ضرورت اینگونه امور را برای حیات اجتماعی خود درك نمی‌کردند توسط قهرمان توحید ابراهیم خلیل علیه السلام پی ریزی شده است (۱) موضوع « خدمات انبیاء با اجتماع » بخوبی هویدا و روشن میگردد !!

منافع حج در قرآن !

قرآن کریم در چند مورد بطور اجمال نتایج حج را بیان نموده است در سوره مائده آیه ۹۷ کعبه را (از نظر اینکه قبلهٔ عبادت مسلمین جهان و مجمع همگانی آنها و غیر اینها است) وسیلهٔ بقاء جامعه و مایهٔ دوام حیات اجتماعی مردم معرفی نموده است **جعل الله الكعبة البيت الحرام قیاماً للناس**

و در سورهٔ حج آیه ۲۹ فلسفهٔ تشریح حج و پاسخ دادن مردم بدعوت رادمرد الهی حضرت ابراهیم و آمدن از نقاط دور و نزدیک ، پیاده و سواره را با این عبارت کوتاه جامع بیان میکند: **نیشهدوا منافع لهم و ینذکروا اسم الله فی ایام معلومات** (بیایند) تا منافی که برای آنها (آنجاست) تماشا کنند ! و در روزهای تاریخی بزرگی یاد خدا نمایند .

یعنی بیایند جمعیت عظیم خود را به بینند و از این اجتماع بزرگ برای مشکلات سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، خود بهره-برداری کنند. بیایند عظمت و شوکت خود را تماشا کنند و خود را در برابر قدرتهای دیگران ضعیف و زبون نشانند، بیایند از افکار دیگران در هر رشته استفاده کنند.

بیایند دلباختگان حق و عشاق حقیقت را از نزدیک بنگرند تا اگر در شهرهای خود فریب خوردگان مادیت را می بینند خیال نکنند همه گول خورده اند!، بیایند لبیک لبیک پر شور و احساسات فرمان-بران خدا را بشنوند و طواف جالب حجاج را بگرد خانه خدا مشاهده کنند تا از دیدن مردم طاعی، از شور و احساسات مذهبی نیفتند!، بیایند با همه نژادها از نزدیک تفاهم پیدا کنند، با سیاهان نشست و برخاست کنند، و با آنها هم غذا شوند تا نژادهای دیگر بر نک خود نبالند و سیاهان با دلی پر از شادی و شغف خود را از نژادهای دیگر جدا نبینند.

آخر اینجا «بیت عمیق» است مسابقه ای بسیار کهن دارد بیایند و بر این سابقه چند هزار ساله خود افتخار کنند! اینجا همان بیابان خشک سوزانی است که ابراهیم زن و فرزندش را فقط باد و جمله دعا بخدا سپرد و رفت!

اینجا مقام ابراهیم دارد، اینجا قربانگاه اسمعیل دارد، اینجا چاه زمزم دارد، بیایند، بیایند توجه بخدا، فداکاری در راه او، توکل بر او، لطف و عنایت او، همه را یکجا تماشا کنند!، و از تأثیرات روانی آن بهره ها بر گیرند!!

اینجا زادگاه پیغمبر خداست، اینجا مطلع خورشید اسلام است

بیایند تصمیم تازه‌ای اتخاذ کنند که با آن مربی بزرگ ، و با آن مکتب تربیت وفادار باشند !

و بالاخره اینجا همه دلها و زبانها بیادخدا و ذکر او مشغول است بیایند در این روزهای تاریخی کاملاً خدائی شوند !

و خلاصه زندگی اینجا تشریفات ندارد ، خستگان از تشریفات و تعینات بیایند استراحت کنند و همه آن تعینات را ولو برای چند روز از خود بشویند ! مردمی که امنیت جان و مال و ناموس ندارند بیایند و چند صباحی در مهده **الغیت** حرم خدا که حتی حیوانات در امانند بسر برند .

حج در روایات **فناخانه مدرسه نیمیه قم**

اینها و غیر اینها همه نفعها و سودهایی است که از این سفر بسوی خانه خدا حاصل میگردد! و میتوانیم آیه کریمه را بر همه آنها منطبق کنیم ، و در ضمن روایتی است که چون از امام صادق **علیه السلام** پرسیدند مراد منافع دنیوی است یا اخروی ؟ فرمود : همه آنها (۱) بعلاوه در نامه‌ای که امام هشتم **علیه السلام** یکی از اصحاب مرقوم فرموده اسرار ذیل را بیان نموده و منطبق بر همین آیه نموده است : ۱- سفری است بسوی خدا و در خواست زیادتی لطف او !

۲- تجدید شخصیت در اثر پشیمانی از زشتیهای گذشته و از نو شروع بزندگی پاکیزه نمودن است !

۳- مانع از تراکم ثروت و یکجا ماندن قسمت فراوانی از

اموال است !

۴ - ریاضت مشروعی است بمنظور تربیت جسم و جان بوسیله تحمل سختیها و دوری از شهوات و خضوع و ذات در برابر عظمت خدا و چشیدن سرما و گرما و عبور از بیابانهای مخوف !

۵ - موجب بهره برداری مردم شرق و غرب ، خشکی و دریا حاجی و غیر حاجی ، از نظر اقتصادی است !

۶ - راه رسیدگی بمشکلات و احتیاجات مردم کشورهایی است که میتوانند آنجا حاضر شوند ! ! (۱)

بکتابخانه مدرسه نضیه قم

و باز در روایتی که از امام صادق علیه السلام رسیده عمده این امور نیز بیان شده است . هشام بن حکم میگوید: از امام صادق علیه السلام پرسیدم چرا خداوند دستور حج و طواف بمردم داد است؟ فرمود خداوند بشر را بمشیت خود آفرید و برای هر يك وقت محدودی قرارداد و دستوری که ضامن سعادت «معنوی و مادی» است بآنها داد زیرا :

۱- از شرق و غرب عالم جمع میشوند و با یکدیگر آشنا میشوند !

۲- روابط اقتصادی باهم پیدا میکنند .

۳- آشنائی که مرکب در اختیار حجاج میگذارند بهره برداری

میکند !

۴- آثار رسول خدا شناخته میشود و دستورات او را بیاد میآورند

در نتیجه فراموش نمیشود !

۵ - اگر هر قومی دور خود دیوار بلندی کشیده و تنها بوضع

داخلی خود اکتفا کنند بدبخت میشوند ، و شهرهایشان ویران میگردد ،

و کار تجارت و بازرگانی آنها مختل میشود ، و از حال یکدیگر بی خبر
میمانند ، (۱)

عالیترین تجلی ؟

این اسرار است که بقول یکی از دانشمندان حج را بصورت یکی
از عالیترین تجلی روح اجتماعی اسلام در قالب یک امر صد درصد
روحانی در آورده است. هر چند قسمتی از این اسرار در دنیای گذشته
چندان مورد توجه نبوده است، فی المثل همان مسئله «الغاء عملی تبعیضات
نژادی» و جمع شدن همه نژادها در یک محیط، چه بسا مورد نظر بعض
افراد نبوده است. اما بطوریکه میدانیم در دنیای امروز حائز اهمیت
فوق العاده ای است بدینست در اینجا نامه ای که رهبر مسلمانان سیاه
آمریکا (مالکلم) (۲) در سال گذشته از مکه بیکی از دوستانش در نیویورک
نوشته بیاوریم تا خوب روشن شود این موضوع تا چقدر فعلا ارزش دارد :
«در طول هفت روز گذشته هنگامیکه با داء مناسک حج مشغول
بودم بار فقای مسلمان خود که همه سفید پوست و چشم زاغ بودند هم غذا
شدم ، با آنها از یک لیوان آب خوردم ، و در روی یک فرش خوابیدم ،
و با همه اینها برای اولین بار در زندگی خودم احساس کردم که آنها
را بچشم سفید بوستان دیگر نگاه نمیکنم من همیشه در قیافه و وضع
آنها دقیق میشدم ، و میدیدم که آنها خود را از افرادی وابسته به «نژاد
سفید» فرض نمیکنند .

عقیده آنان در یگانگی خدا توانسته است که افسانه «نژاد
سفید در سفید بوستان» را از جان و دل آنها دور سازد ایسکاش

(۱) علل الشرائع بالتحیص

(۲) روز یکشنبه ۲ اسفندماه ۴۳ هنگام سخنرانی ترور شد .

امریکائیان سفید ، نیز اسلام میآوردند و بیگانگی مطلق خداوند را نمی پذیرفتند و تنها در این صورت بود که آنان میتوانستند ؛ مسئله وحدت انسان ، وحدت جنس بشری را بپذیرند ، و از برتری نژاد خودشان نسبت به رنگهای دیگر دست بردارنده (۱)

چند نمونه از بهره برداریها

در طول مدت تشریح این کنگره پر منفعت، بهره برداریهای فراوانی شده که ذیلا قسمت مختصری از آنها را یاد میکنیم .

۱ - پیغمبر اکرم در موسم حج برای تبلیغ اسلام (۲) از اجتماع مردم استفاده مینمود و آئین خود را برای آنها تشریح مینمود .

۲ - پیمان لیلۃ العقبه بهره برداری مهمی از همین اجتماع بود !

۳ - اعلان جنگ عمومی بامشر کین در روز حج اکبر صادر شد .

۴ - تعیین خلیفه توسط پیغمبر اکرم بین کاروان حجاج پس از

انجام حج واقع شد !

۵ - جلسات و محافل علمی فراوانی مرکب از دانشمندان مختلف در ایام حج منعقد میگردد !

۶ - دو سال پیش از مرگ معویه حسین بن علی علیهما السلام بزیارت

خانه خدا آمد و ابن عباس و عبدالله بن جعفر در رکاب حضرت بودند ،

امام علیه السلام همه مردان و زنان بنی هاشم و مر بوطین بآنها و جماعتی از انصار

که حضرت شخصاً آنها را میشناخت جمع فرمود ، و دستور داد از

تمام مردان صالحی که برای حج آمده بودند دعوتی بعمل آمد و حدود

(۱) ، مکتب اسلام

(۲) قبل از اسلام از ایران هم به حج میرفته اند .

۹۰۰ نفر از اصحاب و تابعین دور حضرت گرد آمدند؛ آنگاه امام علیه السلام بین آنها ایستاد و فرمود: میدانید که این سرکش با ما و شیعیان ما چه کرده است!، حال من از شما مطالبی میپرسم صدق و کذب آنها را بمن بگوئید و پیش از شروع در اصل مقصد فرمود: **اسمعوا مقاتلی و اکتبوا قولی ثم ارجعوا الی امصارکم و قبائلکم فمن ائمتکم به من الناس و وثقتهم به فادعوهم الی ما تعلمون من حقنا فانی اتخوف ان یندرس هذا الامر و ینذهب الحق و یغلب بسختنانم گوش دهید و بنویسید، سپس بروید در شهرها و قبیللهایتان؛ و هر کس که با او اطمینان دارید بطرف راهی که حق ماست دعوت کنید، چون من بیمناکم که حق از بین برود و مغلوب واقع گردد.**

آنگاه تمام مطالبی که درباره پدر و برادر و مادر و خودش رسیده بود بیان کرد و همه تصدیق نمودند بار دیگر بآنها سوگند داد که آن مطالب را بدیگران برسانند (۱)

۷ - باز حرکت آنحضرت از مکه بسوی کربلا در ایام حج بمنظور جلب توجه عموم شاهکار بی سابقه‌ای بود!

منظور از ذکر این نمونه ها این است که بهره برداری از این اجتماع انبوه معمول بوده همانطور که اخیراً هم برادران رشید مسلمان الجزائر برای رسیدن باستقلال و کوییدن قدرت فرانسه از این سرچشمه برکات استفاده شایان نمودند و باید همیشه اینگونه استفاده‌ها را نمود!

در خاتمه بحث توجه خواننده محترم را باین نکته بسیار حساس جلب میکنم که اگر یک وقت مسلمین قدرت مالی خودشان اجازه نداد

که این کنگره عظیم را تشکیل دهند بر پیشوای آنها لازم است که مقدمات سفر آنها را از بودجه بیت المال و خزانه دولت اسلامی فراهم نموده و لو اجباراً هیئتی را برای تشکیل این کنگره انس مذهبی ارسال دارد و تعطیل آن محرم و موجب نزول عذاب خداست و یکی از وصیتهای علی علیه السلام این است: لا تتركوا حج بیت ربکم فتمهلكوا (۱) حج خانه خدا را ترک نکنید که هلاک میشوید، و امام صادق فرمود: لا يزال الدين قائماً ما قامت الكعبة (۲) بقاء دین وابسته ببقاء کعبه است. کعبه يك سنك نشانی است که ده گم نشود

(۲۰۱) وسائل

چهار دسته به بهشت نمیروند:

قال الصادق (ع) اربعة لا يدخلون الجنة : الكاهن والمنافق
ومدمن الخمر و القتات وهو النمام (امالی صدوق)

پیشوای شمشعیه علیه السلام فرمود: چهار دسته وارد بهشت نمیشوند

- ۱ - غیبگویان - ۲ - منافقین - ۳ - دائم الخمرها - ۴ - سخن چینها :
- غیبگویان از کشف دروغ خود و منافقین از کشف این خلق کثیف خود در شکنجه روحی هستند و دائم الخمرها از جنایاتی که در حال مستی مرتکب میشوند، و از امراضیکه متوجه آنان شده است رنج میبرند و سخن چینها از ظاهر شدن عملیات ناشایسته خود در ناراحتی فکری بسر میبرند و بدنبال آن در قیامت از بهشت محروم میگرددند . پس توای خواننده محترم سعی کن از این چهار عمل بدور باشی !